

4. tanegység

Hópelyhek tánca

2x45 perces komplex szövegfeldolgozó és
képalkotó óra
(magyar, tánc, vizuális kultúra)

FELDOLGOZOTT MŰVEK

Móra Ferenc: A kíváncsi hópelyhek
Nyulász Péter: Hókrisztály keringő
Weöres Sándor: Száncsengő

MIT KÉSZÍTSEK ELŐ?

- Internet, projektor, hangfal
- Szöveggyűjtemény
- (Füzet, írólap, író- és rajzeszköz)

Anyagok a montázshoz
Rajzlap, olló, ragasztó
Zsineg, csipeszek

A hősés mindig örömet jelent a gyerekeknek. Ezen a komplex órán az irodalom, a tánc, a mozgás és vizualitás kifejezőeszközeinek segítségével idézhetik fel ezt az örömet.

Áttekintő vázlat

4.1 Hópelyhek tánca	45 perc
4.1a Esik a hó	5 perc
4.1b Hópelyhek tánca	10 perc
4.1c Kíváncsi hópelyhek	25 perc
4.1d Hópehely körtánc	5 perc
(4.1 Hópehely-szövegnyomok	45 perc)
4.2 Hókrisztály keringő	45 perc
4.2a Keringő hópelyhek	10 perc
4.2b Hópehely divatház	35 perc
Összesen:	2x45 perc

A szövegfeldolgozásra két alternatívát is kínál ez a tanegység, ezért legelőször el kell döntenünk, melyiket választjuk. Ha mindkét feldolgozási módot alkalmasnak és fontosnak találjuk, egy plusz tanórával bővíthetjük az órablokkot. A gyerekek is gyűjtsenek anyagokat a kollázshoz, amihez jóval előtte szólnunk kell nekik!

FELADATOK LEÍRÁSA

4.1 Hópelyhek tánca

4.1a Esik a hó

A gyerekek álljanak fel szétszóródva a teremben vagy laza körben! Testmozgással, helyzetváltoztatással játsszák el a következőket:

Képzeljétek el, hogy ti vagytok a hópelyhek! Mutassátok meg, hogyan mozogtok, ha...

- ...először csak lassan, nagy pelyhekben kezd szállingózni a hó.
- A pelyhek egyre nagyobbak és nagyobbak lesznek, de még mindig lassan hullanak az égből.

MIT AKARUNK ELÉRNİ?

A gyerekek éljék át az örömet, amit a hősés jelent.

- Egyre erősebb a havazás.
- Feltámad a szél, elkezd kavarni a havat.
- Körbe-körbe kavarja, forgatja a hópolyheket.
- Még erősebben fúj a szél, a hópolyhek szinte táncot járnak.
- Hirtelen eláll a szél. A hópolyhek szépen lassan földet érnek.

4.1b Hópolyhek tánca

Nézzük meg a Reftantáron, a New York-i Operaház balettkara hogyan adja elő a Hópolyhek táncát Csajkovszkij: *Diótörő* című művéből!

10
perc

4.1c Kíváncsi hópolyhek

A gyerekek olvassák el **Móra Ferenc: A kíváncsi hópolyhek** című meséjét, és beszéljünk róla!

25
perc

- Hogyan várták a faluban, a szántóföldeken a hópolyheket? Vajon miért?
- Mit gondoltak a hópolyhek, hogyan fogják fogadni őket a városban?
- Mit jelent ez a mondat: „De mire kireggedett, a hópolyheknek beesteledett?”
- Keressük ki a szövegből, mi történt velük a városban!
- Mit gondoltok, miért nem becsülték meg a városi emberek a havat, és miért örültek nekik a falusiak? Mit jelent a hó a városban, és mit jelent a termőföldeken?

Ezek után a gyerekek alkossanak 6-7 fős csoportokat, és készüljenek fel a mese szereposztás szerinti felolvasására! A mesélő szerepét megosztva 2-3 gyerek is olvashatja, és a hópolyhek szövegét is olvashatják többen: Mesélő 1-2-3., Varjú apó, Szántófield, Hópehely 1-2.

Minden csoport olvassa fel a mesét szereposztás szerint!

Vedd figyelembe!

A gyerekekkel beszélgethetünk egy kicsit arról, milyen problémákat okoz a városi közlekedésben egy hirtelen hóesés. A szántóföldeken viszont a hó betakarja és melegen tartja a növényeket, megvédi őket a nagy fagyoktól. Mostanában kevesebb a hó, és nem marad meg egész télen a földeken, ami sokszor kárt okoz az őszi vetésű növényeknek.

Variáció

Hópehely-szövegnyomok

Ez a mese alkalmas arra, hogy egy kicsit belekóstoljunk a „komolyabb” szövegelemzésbe is. Az Irodalmi körök című módszerre alapozva, már a szöveg megismerésekor csoportmunkában dolgozzanak a gyerekek! Minden csoportban különböző „tisztségeket” jelölhetünk ki. (Jelen leírás az Irodalmi körök módszerét a sokrétű intelligenciával egészíti ki.)

45
perc

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Mimes-mozgásos játék
Balett-tánc megtekintése
Mese olvasása, értelmezése
A mese dramatizált hangos olvasása
Körtánc

MIRE VAN SZÜKSÉGÜNK EHEZ A FELADATHOZ?

Írólap és rajzeszköz

Szófejtő (verbális-nyelvi intelligencia): Érdekes, furcsa, szép vagy nehezen érthető szavakat, kifejezéseket keres.

Nyomozó (logikai-matematikai intelligencia): Állítson össze egy kérdéssort, amelynek segítségével felgöngyölíthető a cselekmény!

Hangmester (zenei-ritmikus intelligencia): Megkeresi azokat a részleteket, amelyek hanghatással lehetne kísérni.

Karakterelemző (testi-mozgásos intelligencia): A mese szereplőinek karakterét mutatja meg egy-egy mozgással.

Illusztrátor (vizuális-térbeli intelligencia): Képi jelekben (szimbólumokban) ábrázolja a hópehelyek sorsának alakulását.

Összekötő (Kapcsolati intelligencia): Kapcsolatot keres a mese és a valóság között.

Költő (önismereti intelligencia): Keresse meg a kulcsmondatot, ami a történet szívét, lelkét, közepét adja! Gyűjtsön hozzá asszociációkat, további gondolatokat!

Lelki vezető (egzisztenciális intelligencia): Melyik hópehelycsapat adott több örömet az embereknek? Miért? Fejtse ki az érveit!

A tisztségek képviselői végül beszámolnak tevékenységükről, illetve bemutatót tartanak. Ez a csoportmunkával együtt kitöltheti a teljes tanórát.

4.1d Hópehelykörtánc

Csajkovszkij zenéjének részletére járunk körtáncot!

5
perc

Vedd figyelembe!

Ügyeljünk rá, hogy a hópehelyek szállingózva, lassan keringve hullnak, és ha fúj a szél, az jól meg is kavarja őket!

Ezzel szemben a jégeső gyorsan, peregve, kopogva hull, ami inkább dobpergéshez, mint tánchoz hasonlítható.

Variáció

Ha a gyerekek nem szívesen táncolnak, nézzünk meg egy szép videót a hópehelyek születéséről a Retantáron!

4.2 Hókristály keringő

45
perc

10
perc

4.2a Keringő hópelyhek

Olvassuk el hangosan, ritmizálva **Nyulász Péter: Hókristály keringő** című versét!

A sorok három szótagos ütemekből és csupa hosszú szótagból (spondeusból) állnak, ezért lassú, keringő mozgással is kísérhetjük (dülöngélve vagy kézmozdulatokkal):

- - - | - - - tá-tá-tá | tá-tá-tá

Hó tündér | csipkét varr,
jégtűből | fátylat sző.
Álmot lát | minden nap:
kristályként | áttetsző
függöny lesz | fátylából.

Vedd figyelembe!

Weöres Sándor: Száncsengő című versében hasonló ritmussal találkozunk, ezért ezt a *Hókristály keringő* előképének tekinthetjük. Mondhatjuk úgy is, hogy a *Száncsengő* dallamára készült. Ha van időnk, és fogékonyak rá a gyerekek, összehasonlíthatjuk a két vers ritmikáját:

Éj-mélyből | fölzengő
- csing-ling-ling - | száncsengő.
Száncsengő - | csing-ling-ling -
tél öblén | halkan ring.

Finy Petra: Jégjátészótér című verse szintén erre a ritmikára épül, bővebben lásd a 2. tanegységben!

4.2b Hópehely divatház

A gyerekek készítsék el Hó tündér és Tél herceg ruháit kollázs technikával, majd mutassák is be a tervezett modelleket! Fontos, hogy a versben megjelenő elemek visszaköszönjenek az alkotásokon! Például: csipke, fátyol jégtűből, kristályként áttetsző függöny, holdfényben csillámló bunda.

A ruhabemutató történhet felvonulással, amikor ki-ki a saját modelljét felmutatva végigsétál a többiek előtt. Ha erre nincs elég idő, a teremben kifeszített zsinagra függesszük fel csipesszel a modelleket, ez lesz a ruhabemutató!

MIT AKARUNK ELÉRNI?

A vers ritmusának és képeinek átélésével, megelevenítésével szerezzenek mesebeli hőlélményt a gyerekek.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Vers hangos olvasása
Ritmusjáték
Kollázskészítés

MIRE VAN SZÜKSÉGÜNK

EHHEZ A FELADATHOZ?

Anyagok a kollázshoz
Rajzlap, olló, ragasztó
Zsineg, csipeszek

JEGYZETEIM

Vedd figyelembe!

A kollázshoz az anyagokat érdemes már jóval előtte összegyűjtögetni. Hozzanak be a gyerekek régi csipke, függöny, tülldarabokat, vásároljunk tortapapírt, selyempapírt, selyemszalagokat, flittereket!

A kollázs időigényes, akár egy teljes órát is rászánhatunk, vagy délutáni foglalkozáson is elkészíthetjük a divatház ruháit. Ha végképp nincs elég időnk, a legegyszerűbb megoldás az, ha tortapapírból készítik el a gyerekek a ruhákat.

